

Handlingsplan for studenter med nedsatt funksjonsevne, perioden 2016 – 2020

VID vitenskapelige høgskole

Vedtatt av Høgskolestyret 25.10.2016

1 Fysisk tilgjengelighet

Mål: VID skal være tilgjengelig for alle studenter. Fysiske forhold skal ikke være til hinder for at studenter søker opptak hos VID. Universell utforming skal tilstrebes, ved nybygg alltid. Bygg og lokaler ved VID vitenskapelige høgskole skal innrettes slik at studenter med nedsatt funksjonsevne skal ha tilgang til og kunne benytte seg av disse på lik linje med andre studenter.

I handlingsplanens periode har VID 5 forskjellige studiesteder, med ulik grad av fysisk tilgjengelighet. Det skal tilstrebes å utbedre fysisk tilgjengelighet ved alle studiesteder i perioden.

TILTAK	Ansvar	Tidsplan
Det skal i periodens start og med jevne mellomrom gjennomføres kartlegginger av fysisk tilgjengelighet i henhold til kravet om universell utforming ved alle studiesteder. Eventuelle mangler og behov må innarbeides i høgskolens budsjettplaner. Resultatene fra kartleggingene skal presenteres for høgskolestyret.	Direktør for administrativ støtte, sammen med dekaner/ prodekaner og VID koordinator for studenter med nedsatt funksjonsevne	2016, 2018 og 2020
<ul style="list-style-type: none">• Inngangspartier og gjennomgående dører må utformes slik at også bevegelses- og/eller synshemmede studenter kan bruke byggene (f.eks automatiske døråpnere)• Dører, trapper, korridorer og terskler må kunne forseres for dem med	Driftssjef	Kartlegging høst 2016 Gjennomføring 2017-2018

TILTAK	Ansvar	Tidsplan
<p>bevegelsehemming, synshemming eller kognitive utfordringer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trapper og trinn merkes visuelt og taktilt • Ledelinjer og skilting skal ha tydelig og lett lesbar skrift (også på engelsk og punktskrift) • Heiser må kunne betjenes av alle. Det må være mulig å vite hvilken etasje man befinner seg i. • Studiesteder uten heis må på andre måter legge til rette for god tilgjengelighet 		
Blomsterkasser, bosspann/søppelspann, benker, skilt og andre løse gjenstander skal plasseres slik at de ikke hindrer framkommeligheten eller representerer en fare i ganger og åpne arealer, ute og inne.	Stedlig driftsansvarlig	Kontinuerlig
Tilrettelegge for parkeringsplasser reservert for bevegelsehemmede ved alle studiesteder.	Stedlig driftsansvarlig	Høst 2016/ Vår 2017
Tilrettelegge med god skilting fra parkeringsplass/ kollektivstopp til hovedinngang.	Stedlig driftsansvarlig	Vår 2017
Rydding, vedlikehold og snømåking av parkeringsplasser for funksjonshemmede skal prioriteres. God belysning og tydelig skilting.	Stedlig driftsansvarlig	Kontinuerlig
God luftkvalitet, god temperaturstyring og ettersyn av ventilasjon på alle studiesteder. Gode renholdsrutiner (NS) skal være på plass og miljøriktige rengjøringsmidler som tilfredsstillende EU-krav skal benyttes. Beplantning inne og ute skal ta hensyn til allergikere.	Driftsleder/ Stedlig driftsansvarlig	Kontinuerlig
Lesesaler ved alle studiesteder skal ha plasser tilrettelagt for rullestolbrukere med romslig passasje. Alle lesesalsplasser ved VID skal ha god belysning.	Stedlig driftsansvarlig, fakultetsadministrasjon	2017
Alle undervisningsrom bør, i den grad det er mulig, kunne benyttes av alle studenter, uansett funksjonsevne. Dette innebærer god belysning, teleslynger, framkommelige passasjer og minst mulig bruk av allergifremkallende materialer. Bytte av undervisningsrom vurderes ved behov.	Dekan/prodekan og stedlig driftsansvarlig	2016, 2017 Teleslynger testes årlig i forkant av nytt studieår.
Dersom en students funksjonsnedsettelse krever tilrettelegging av lokaliteter og utstyr utover eksisterende standard, skal	Studieseksjon melder til fakultetsadministrasjon	Ved behov

TILTAK	Ansvar	Tidsplan
dette meldes til fakultetsadministrasjon i god tid før studiestart.		
Evakueringsrutiner for studenter med funksjonsnedsettelse må innarbeides i beredskapsplaner.	Beredskapsansvarlig	Kontinuerlig
Kommentarer: Tidligere evalueringer av inneklima og luftkvalitet i de 4 fusjonerte høgskolene må gjennomgås og legges til grunn for tiltak i handlingsplanen.		

2 Informasjon, opptak og mottak av nye studenter

Mål:

Informasjon, opptak og mottak av nye studenter skal i størst mulig grad ha en universell utforming. Tjenester og tjenesteyting overfor studenter med funksjonsnedsettelse skal være kjent for søkere, studenter og ansatte.

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
Informasjonsmateriell til potensielle nye studenter skal gjenspeile VIDs verdier som åpen og tilgjengelig for alle. Nettsider og annet informasjonsmateriell skal utformes etter prinsippene om universell utforming.	Seksjon for kommunikasjon og ekstern samhandling	Kontinuerlig i utforming av websider, sider i sosiale medier, brosjyremateriell, annonsering m.m
VIDs tilbud om tilretteleggingstjenester skal gjøres kjent for dem som rekrutterer nye studenter (Studentambassadører o.a)	Seksjon for kommunikasjon og ekstern samhandling	Kontinuerlig i rekrutteringsperiodene
Informasjon om VIDs tjenester overfor studenter med nedsatt funksjonsevne skal ligge lett tilgjengelig på hjemmesiden og StudentWeb. Herunder beskrivelse av bygningsmassen på studiestedene, parkeringsmuligheter, annet.	Fakultetsadministrasjon Studieseksjon Webredaktør	I god tid før opptak til nytt studieår.
Egen epostadresse for studenter med tilretteleggingsbehov skal opprettes og betjenes kontinuerlig.	IT-seksjonen. Betjenes av VID koordinatør for studenter med nedsatt funksjonsevne, som videresender til aktuelle ansvarlige.	Høsten 2016
Egen samleside på web med oppdatert informasjon til studenter med behov for tilrettelegging.	Webredaktør i samarbeid med VID koordinatør for studenter med nedsatt funksjonsevne	Høsten 2016

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
Søkere som gis opptak, må oppfordres i opptaksbrev om å snarlig ta kontakt med høgskolen for samtale om tilretteleggingsbehov.	Studieseksjonen i samarbeid med fakultetsadministrasjonen	
Søkere som oppgir de har et tilretteleggingsbehov skal kontaktes. Det skal tilbys et møte i forkant av studiestart for å få kartlagt behov, eventuelle problemstillinger og ansvarsfordeling.	Studieseksjon og fakultetsadministrasjon i fellesskap. Studieledere holdes informert.	Løpende i opptaksperioden.
Alle nye studenter inviteres med i fadderarrangementer i oppstartukene. Studenter med funksjonsnedsettelse kan få tilbud om en egen fadderkontakt ved behov.	Fadderstyret og studentråd på studiested i samarbeid med VID koordinator for studenter med nedsatt funksjonsevne.	Hvert år i planlegging og gjennomføring av oppstartukene.

3 Pedagogisk tilgjengelighet

MÅL: *Alle studenter, uavhengig av funksjonsevne, skal ha de samme rettighetene til utdanning og læring. Det skal tilstrebes en universell utforming av undervisning, praksis og eksamen som reduserer behovet for særskilte løsninger. VID vil legge til rette for særskilte løsninger når dette er nødvendig, og i den grad det er rimelig og mulig.*

3.1 Undervisning

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
Øke de ansattes kunnskap og kompetanse om universell utforming av undervisningen.	Rektor, dekaner, prodekaner, VID koordinator for studenter med nedsatt funksjonsevne	Kontinuerlig
Undervisningsmetodene bør i størst mulig grad legges opp slik alle studenter kan nyttiggjøre seg undervisningen	Studieledere	Kontinuerlig
Studieplaner/ fagplaner og emnebeskrivelser må være ferdigstilt i god tid før studiestart og være tilgjengelig på høgskolens nettsider. Planene må inneholde tydelig informasjon om hva som forventes av forkunnskaper og krav til ferdigheter (f.eks. praksis, studietur, feltarbeid, obligatoriske krav, eksamen), slik at den enkelte student i forkant kan vurdere egnethet til studiet.	Studieledere	Siste frist: 1. juni for studier med oppstart i høstsemesteret og 1. desember for studier med oppstart i vårsemesteret
Oversikt over obligatorisk pensum skal foreligge i god tid før nytt studieår og være tilgjengelig på høgskolens nettsider. Dette	Faglærere og studieledere	Siste frist: 1. juni for studier med oppstart i

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
er viktig for alle studenter, men i særlig grad synshemmede og studenter med lese- og skrivevansker som trenger pensum tilrettelagt i alternative former.		høstsemesteret og 1. desember for studier med oppstart i vårsemesteret
Alternativ pensumlitteratur skal, så langt det er mulig og rimelig, tilbys studenter som av dokumenterte grunner har så store vansker med den angitte pensumlitteraturen at de har en klar ulempe sammenliknet med andre studenter.	Faglærer	Kontinuerlig
Bibliotekstjenesten bør utarbeides etter prinsippet om universell utforming. Bibliotekets ansatte skal ut over dette, så langt det er mulig, yte service og gi tilbud til studenter med spesielle tilretteleggingsbehov. Bibliotekstjenesten skal være en pådriver i høgskolens kontakt med NLB (Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek).	Seksjonsleder bibliotek, læringssenter og historisk arkiv Bibliotekskoordinatorer på studiestedene	Kontinuerlig
Faglærere skal på forhånd være orientert om studenter som i undervisning vil ha særskilte behov, dersom dette er kjent. Tydelig verbal formidling (artikulasjon) og undervisningsmateriale med tydelig skrift er viktig i kommunikasjon med alle studenter.	Studieledere Faglærer	Kontinuerlig Kontinuerlig
VID skal legge til rette for at hørselshemmede skal kunne benytte tolk i undervisningen. Tolk skal ha tilgang til manus og lærebøker	Studieleder og fakultetsadministrasjon i samarbeid med NAV/ stedlig tolketjeneste	Ved behov
Studenter som ikke har mulighet til å ta notater, skal ha rett til å gjøre opptak av forelesningen (diktafon, film, mm). Retningslinjer utarbeides.	Fakultetsadministrasjon. Felles retningslinjer utarbeides av læringssenteret i samarbeid med VID koordinator for studenter med nedsatt funksjonsevne.	Kontinuerlig. Felles retningslinjer innen vår 2017.
<p>Kommentar: Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) har ansvar for produksjon av pensumlitteratur i lyd og punktskrift. Synshemmede har produksjonsrett, mens studenter med lese- og skrivevansker kun har lånerett. Hvis bøkene ikke eksisterer i lyd eller har lang produksjonstid, må faglærer hjelpe med å finne alternativ litteratur i lydformat. (www.NLB.no)</p> <p>NAV Hjelpemiddelsentralen har ansvar for å skaffe hjelpemidler som studenter med funksjonsnedsettelse trenger i studiet. Høgskolen må informere studentene om dette ved behov.</p> <p>Studenter henvises til sin hjemkommune for utredning dersom det er mistanke om lese- og skrivevansker.</p>		

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
I kartlegging av utvekslingsstudenter og internasjonale studenter med særskilte tilretteleggingsbehov, vil internasjonal koordinator ved fakultetet ha et særskilt ansvar.		

3.2 Eksamen

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
Det kan søkes om tilrettelegging av eksamen og alternative vurderingsformer jfr. Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved VID § 26. Tilretteleggingen skal ha som formål å oppveie ulempen som funksjonsnedsettelsen medfører, ikke skape en fordel for studenten.	Studieseksjon	Kontinuerlig
Informasjon om tilrettelegging av eksamen skal ligge lett tilgjengelig på hjemmesiden og StudentWeb.	Studieseksjonen	Kontinuerlig
Høgskolen har ansvar for praktisk tilrettelegging i eksamenslokaler eller ved alternative vurderingsformer.	Studieseksjonen	Ved behov
Kommentarer: Det er studentens eget ansvar å gjøre seg kjent med prosedyrer og frister for å søke om tilrettelagt eksamen. Det er høgskolens ansvar å sørge for at informasjon om disse prosedyrer og frister er lett tilgjengelig og lett forståelig.		

3.3 IKT

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
Universell utforming av hjemmesiden	Webredaktør	Kontinuerlig
God tilgjengelighet og overordnet brukervennlighet (interface) på læringsplattformer	Læringsssenter	Kontinuerlig
Gi faglærere råd om utforming og plassering av informasjon i læringsplattform, slik at den blir enkelt tilgjengelig.	Læringsssenter VID koordinator for studenter med nedsatt funksjonsevne	Kontinuerlig
Tilby individuell opplæring av synshemmede studenter i høgskolens læringsplattform/ andre samhandlingsverktøy.	Læringsssenter Studieseksjon	Kontinuerlig
Øke studienes tilgjengelighet gjennom utvikling av digital undervisning og digital vurdering.	Læringsssenter	Kontinuerlig

3.4 Samarbeidspartnere

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
VID skal være oppdatert på velferdstilbud og tilbud om rådgivning, helsetjenester og veiledning hos studentsamskipnadene VID er medlem i.	Fakultetsadministrasjon	Kontinuerlig
VID skal samarbeide med NAV eller andre offentlige etater når dette er naturlig for særskilt tilrettelegging, f.eks ved bruk av studentassistent.	Studieleder sammen med VID koordinator for studenter med nedsatt funksjonsevne og LMU	Ved behov
Informasjon om trefftid til studentprest/ studentdiakon i VID og tilsvarende tjenester i studentsamskipnadene skal gjøres tilgjengelig for studentene.	Studentprest- og studentdiakon i samarbeid med fakultetsadministrasjon	Ved behov

4 Organisasjon og økonomi

Mål: Sikre kvalitet i arbeidet med en universell utforming av studietilbudet ved VID og god kvalitet på tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse.

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
Det skal til enhver tid finnes stedlige kontaktpersoner i Studieseksjonen med ansvar for tilrettelegging av eksamen.	Studiesjef	Kontinuerlig
Det skal til enhver tid finnes en stedlig kontaktperson i fakultetsadministrasjonen med særskilt ansvar for koordinering av tilrettelegging av studiehverdagen.	Dekan/prodekan	Kontinuerlig
Det skal utnevnes en høgskoleovergripende funksjon som koordinator for tilrettelegging ved VID som kan representere VID eksternt/sørge for faglig oppdatering og revisjon.	Rektor	Høsten 2016
Prinsippet om universell utforming skal legges til grunn ved innkjøp av varer og tjenester som vedrører studentene.	Rektor	Kontinuerlig
Det bør avsettes midler i vedlikeholdsbudsjett til tiltak for å øke den fysiske tilgjengeligheten for studenter med nedsatt funksjonsevne.	Rektor	Årlig, ved budsjettplanlegging
Det bør avsettes midler i budsjettet til kostnader med pedagogiske tilrettelegging.	Rektor	Ved behov

5 Evaluering

Mål: Handlingsplanen skal evalueres på områdene tiltak, ansvar og tidsplan.

Tiltak	Ansvar	Tidsplan
Høgskolens arbeid med universell utforming, samt oversikt over utførte og planlagte tiltak vedrørende fysisk og pedagogisk tilgjengelighet, skal hvert år rapporteres i årsrapport for kvalitet.	Høgskolens ledelse. LMU orienteres.	Hvert år
Handlingsplanen skal forankres i høgskolens strategi- og virksomhetsplan	LMU/ rektor	2016
Handlingsplanen skal evalueres i sin helhet midtveis i perioden	LMU	2018
Endringer i lover og forskrifter skal innarbeides i planen	LMU VID koordinator for studenter med nedsatt funksjonsevne	Kontinuerlig